

Повлачење војске и народа

У јесен 1915. године уследио је нови велики напад аустроугарске војске. Исцрпљена претходним борбама, али и епидемијом тифуса, српска војска више није могла равноправно да се носи са непријатељем. Војска је била принуђена да се повлачи ка југу, а са њом и народ који је страховао од освете аустроугарске војске. Десетине хиљада жена, деце и старих кренули су не знајући где ће стићи. Због напада Бугара, српска војска и народ били су принуђени да се преко тешко проходних албанских планина покушају пробити до Јадранског мора. Тамо су савезничке снаге требале да организују даљу бригу о њима. Ипак, многи нису успели да пређу албанске планине – умирали су од глади и велике хладноће.

Преживелу војску и народ савезници су пребацили на острво Крф. Многи су по доласку на ово грчко острво умрли од болести и изнемоглости. Најтежи болесници превозени су на оближње острво Видо. Због недостатка места за сахрањивање, они који су тамо умрли, само су спуштани у море.

Учимо нове речи:

Епидемија – веома брзо ширење неке заразне болести.

Тифус – тешка заразна болест црева. Преноси се додиром, зараженом храном или водом.

Ево како је девојчица Даринка описала свој пут преко Албаније:

„Ветар све више и више бесни, носећи читаве сметове снега којима затрпава пут... Ишла сам мучно извлачећи ноге из снега. Испод мараме вирили су ми праменови косе који су били слеђени и који су звецкали ударајући један о други.“

Крај Великог рата

Од 1917. године немачке и аустроугарске снаге све теже држе под контролом територије које су освојиле у претходном периоду. Савезници, којима се придружила и Америка, праве план којим би нанели одлучујући ударац. У лето 1918. године са више страна напали су Централне силе.

Српски војници који су се опоравили од тешког пута кроз Албанију, заједно са савезничким снагама кренули су из правца грчког града Солуна и веома брзо ослободили територију Србије.

Београд је ослобођен 1. новембра 1918. године, а десет дана касније Немачка је признала пораз – капитулирала је. Тиме је завршен Велики рат.

Први светски рат био је највећи ратни сукоб у дотадашњој историји човечанства. Око 70 милиона људи је учествовало у њему, а чак 10 милиона их је погинуло. Губици Србије били су огромни. Скоро сваки трећи становник Србије није дочекао крај овог рата, а сваки други мушкарац старији од 18 година је погинуо.

Након Првог светског рата победничке земље договориле су се да свака на својој територији подигне споменик незаном јунаку погинулом током овог рата.

Споменик незаном јунаку на Авали

Стварање нове државе

Представници Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Војводине прогласили су отцепљење од Аустроугарске и заједно са Србијом и Црном Гором створили нову државу. Њен назив је био **Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца**.

На чело државе 1921. године дошао је краљ Александар I Карађорђевић (син краља Петра I) који је добио надимак Ујединитељ. Ова држава је 1929. године променила назив у **Краљевина Југославија**.

Деценије после Првог светског рата донеле су напредак новој држави. Београд је постао модерна престоница Краљевине. Уместо ниских кућа све чешће се граде вишеспратнице и палате. Отварају се нове болнице, библиотеке, позоришта. Честа су била и гостовања познатих уметника из других земаља.

Карта Краљевине Југославије

Грб Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

У средишњем делу грба налазе се симболи три народа: Срба, Хрвата и Словенаца. Који симбол припада ком народу?

Учимо нове речи:
Бановина – део територије Краљевине Југославије.